

forsøksfeltet i det store og hele holdt seg noe for fuktig til fresing. Det oppfresede pulver hadde da lett for å gryne seg under tørkingen. Fiber forekom praktisk talt ikke.

En gjennomsnittsanalyse av brennverdien i tre av de oppsugede partier ga som resultat 5278 kalorier i vannfri torv. Dette resultat er meget godt, spesielt når en tar i betraktning at det er overflatetorv det gjelder. Som råmateriale for brikettfremstilling er brenntorva fra forsøksfeltet på Jøa meget god.

Som konklusjon av forannevnte må uttales at den anvendte fresemetode ikke passer under de klimatiske forhold en har på Jøa. Riktignok var værforholdene i den tid metoden ble prøvet, ugunstigere enn vanlig. Likevel ville det være for dristig å håpe på at fresemetoden i sin nåværende utforming vil kunne gi så gunstige resultater at det er forsvarlig å gå til større anlegg for utnyttelse av myrenes brenntorv.

Skal fresemetoden brukes i typiske kystdistrikter må en antagelig kombinere den med mere effektiv ettertørking enn den det er funnet nødvendig å bruke ved Aspedammen i Østfold.

ÅRSMELDING FOR TRØNDELAG MYRSELSKAP FOR 1939

(36. ARBEIDSÅR)

MEDLEMSTALLET har i 1939 vært 41 årsbetalende og 18 livsvarige, tilsammen 59 medlemmer. Samtlige medlemmer er sendt gratis «Meddelelser fra Det norske myrselskap».

I beretningsåret har selskapet fortsatt sitt virke med kartlegging og bonitering av en rekke myrområder i begge Trøndelagsfylkene.

I Sør-Trøndelag er der kartlagt et område Vamyrene, Stormyra m. fl. mellom Stallvik og Duskar i Stjørna. Arealet er ca. 3500 da, vesentlig grasmyr med enkelte gode brenntorvparseller imellom. Myrene egner seg delvis meget godt til bureising, og en bureiser, Oskar Hulsund, er allerede i gang med nydyrking. I vinter er det bygd vei fra gården Oldren fram til hans nye bruk, ca. 1000 m.

I Nord-Trøndelag er der undersøkt et større oppdyrkingsfelt i Foldereid, nemlig ved Bjørå i nærheten av Kongsmoen ved bunnen av Foldenfjorden. Feltet er ca. 6900 da og eies dels av Kristoffer Bjørå, dels av Bangdalsbruket. Det inneholder 614 da vesentlig god grasmyr, 1674 da skog, som dels skal dyrkes opp, og ca. 4800 da fjell og rabb. Videre undersøktes et dyrkingsfelt i Snåsa, nemlig Leirådalen. Kartlagt areal 1562 da, vesentlig grasmyr og skog. Feltet er innkjøpt av Snåsa jordstyre, som skal opptre som bureisingslag. Dyrkingsarbeid vil bli satt i gang til sommeren. Endelig er påbegynt

et større arbeid i Imsdalen i Snåsa herred, og sommeren og høsten 1939 kartlagt ca. 9000 da. De største av de oppmålte myrer er Åsamyra, Steinkjermyra og Raummyra. Feltets samlede areal er sannsynligvis ca. 12,000 da med samlet lengde i vest—øst ca. 10 km. Elven Imsa og dens mange tilløp gjennomskjærer dalbunnen nær sagt i alle retninger og danner et utall av nes, øyer og ører. Når flommen kommer om våren eller også etter store regnskyll, demmes det hele opp så dalen oversvømmes og danner en stor sjø, idet både nes, øyer og myrer blir stående under vann. I feltets vestre ende i nærheten av Åsa-gårdene blir dalen meget smal, og såvel ved Trangberga som ved et brusted litt lengre opp i elva, ved Vesterhus, skjer det en sterk oppstuvning av flomvannet. Jordstyret har derfor søkt bistand av Statens Vassdragsvesen, som i fjor høst kartla området omkring Trangberga. Blir det sprengt ut og senket her så elvens løp blir friere og Imsa rettet ut lengre innover i dalen, vil der sikkert innvinnes store arealer som vil kunne bli produktiv mark. Som det nå er ligger disse store myrvidder og skjemmer den vakre Imsdalen, likesom jord og skog som ligger inn til myrene ofte er oversvømmet av vannet, eller den rå, klamme tåka fra myrene og de vannsyke områder henger over dalen.

Våre karter tas i mst. 1:2000 med 1 m ekvidistanse. Derved blir de verdifulle både for senkningsoppgaven og elvereguleringen og vil også tjene som grunnlag for detaljert planlegging av nydyrking og eventuell bureising over disse store vidder. Arbeidet blir fortsatt og avsluttet til sommeren.

Det er en kjennsgjerning at Imsdalen har vært bebygd langt tilbake i tiden. Derom vitner de mange gravhauger oppover langs elva, således både ved Vesterås, Sneåsen og Kjøbli, likesom et gammelt kirkested langt inne i dalen ved Medgården også er vitnesbyrd om busetting i eldre tider.

I samtlige kartlagte områder er der også utført tallrike dybde-målinger av myrene, og en lang rekke prøver av såvel myrmassen som undergrunnen er sendt inn til Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim for undersøkelse. Jeg bringer ved dette høve kontrollstasjonen og dens nye leder, landbrukskjemiker Braadlie, vår beste takk for verdifull hjelp også dette år. Gjennom de 16 år vårt selskap har arbeidet med inventering av Trøndelags myrarealer har Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim undersøkt flere tusen myr- og jordprøver, og derved lagt materiale til rette for bonitering av de myrarealer som vi har undersøkt og kartlagt gjennom disse år.

Som landmålere i 1939 har fungert teknikerne Tryggve Christiansen og Odd Haavig samt student Haakon Odd Christiansen.

Selskapet har i beretningsåret mottatt kr. 1,200.00 som bidrag fra Det norske myrselskap. Dessuten kr. 680.00 fra herreder og kr. 375.00 fra sparebanker og forretningsbanker i Trøndelag. Dette betegner en stigning på ca. kr. 350.00 fra forrige år. Styret vil ved årsmøtet gjenta

sin takk for disse bidrag, som tilsammen har atskillig betydning for selskapets virksomhet. Bidragene er også et vitnesbyrd om at vår virksomhet omfattes med stigende interesse og velvilje utover i Trøndelag.

Selskapets styre har i 1939 bestått av:

Formann: Direktør Haakon O. Christiansen, Trondheim.

Viseformann: Forsøksleder H. Hagerup, Mære.

Styremedlemmer: Landbrukssekretær Alb. Eggen, Sunnan.

Landbrukssekretær Ingv. Grande, Trondheim.

Assistent M. Waagø, Charlottenlund.

Sogneprest O. Røkke, Grong.

Sekretær og kasserer: Landbrukskjemiker O. Braadlie, Trondheim.

Revisorer har vært brannsjef A. Halvorsen og sekretær T. C. Buchholdt og representanter til Det norske myrselskap: Landbrukskjemiker O. Braadlie, Trondheim og oppmålingsfullmektig Th. Løvlie, Sandvika.

I de 16 år vårt selskap har arbeidet med myrinventeringer i Trøndelag er målt opp i alt ca. 450 km² av landsdelens myrareal. Det er likevel en beskjeden prosent av det samlede myrareal for Trøndelag, men de ca. 200 myrer som på denne måte er kartlagt og bonitert er for en stor del dyrket opp i dag eller er under dyrking.

Vi tror derfor å ha slått inn på det riktige spor når vi år etter år har fremmet vårt arbeid som nevnt. Såvel Landbruksdepartementet som Det norske myrselskap følger med interesse vårt arbeid, og ute i Trøndelagens mange bygder viser de større og mindre bidrag vi får fra herredstyre og sparebanker at vårt arbeid vekker oppmerksomhet.

Det er en kjennsgjerning at det ligger verdier i våre myrvidder, og riktig utnyttet — til dyrking, til brenntorv, til torvstrø eller til skogland — vil de skaffe å r v i s s b e s k j e f t i g e l s e for tusener av hender og etterhvert løfte landet opp nasjonaløkonomisk.

Arbeidet med Norges jord — landets modernæring — hører derfor til de viktigste kulturoppgaver i dag, og løsningen av disse oppgaver må stadig mer og mer komme i forgrunnen som et viktig og nødvendig ledd i landets selvberging. Men der må grundige undersøkelser til for å legge arbeidet til rette. Her er det at Det norske myrselskap tillikemed vårt selskap har søkt å vise veien.

Men arbeidet bør fremmes med større fart enn nå, så man i noenlunde overskuelig framtid, f. eks 30—40 år, får et samlet kartotek over landets myrarealer ledsaget av beskrivelse, kjemiske analyse-resultater og så fyldige opplysninger at man vet hva man har og hva disse mektige verdier kan brukes til. Dette vil selvsagt koste atskillig, men jeg tror nok det vil være vel anvendte penger.

Når vi ser tilbake på det arbeid som Trøndelag Myrselskap har utført i den forløpne menneskealder, så mener jeg at det pionerarbeid

som her er nedlagt har båret frukter. Det har vert et beskjedent bidrag til å bringe vår landsdel under kultur, til å gi en liten handsrekning og oppmuntring til strevsomme arbeidere som «i sitt ansikts sved har ett sitt brød», og til å skaffe nyttige opplysninger for den oppvoksende slekt som lengter etter å ta fatt og som er nysosom og fordringsløs i sine krav. Når jeg ser fremover mot det mål vi har satt oss — fortsatt å tjene landsdelens oppdyrking og å arbeide for myrjordas kultivering og utnyttelse til brensel og til torvstrø — er det vårt sikre hop at Trondelag Myrselskap også i fremtiden må ha livets rett, og at de oppgaver vi får å løse vil vise at der enda kan legges mangen en ny «provins til landet», så at de mange store vidder som ennå i dag ligger triste og skjemmende, blir tatt i kulturens tjeneste til gagn for vår landsdel og i det hele tatt til fremgang for alle dem som i fremtiden skal ernere seg av Norges nye jord.

Regnskapsutdrag 1939.

Inntekt.	Utgift.
Beholdning f. f. år ... kr. 2,064.07	Kontorutg., porto, års-
Bidrag fra Det n. Myrs. » 1,200.00	mte kr. 211.85
Bidrag fra herredstyre » 680.00	Kontingent til D. n. M. » 115.00
Bidrag fra sparebanker » 375.00	Utgifter til oppmåling » 4,111.69
Medlemskontingent ... » 186.75	Reiseutgifter » 107.80
Innvunne renter » 42.76	Kassebeholdning » 2.26
Kr. 4,548.58	Kr. 4,548.58

1940, januar 1. Kassebeholdning f. f. år kr. 2.26.

Trondheim $\frac{1. \text{ januar}}{11. \text{ mars}}$ 1940.

O. Braadlie (sign.)
kasserer.

Regnskapet er revidert uten merknad.

Abr. Halvorsen (sign.) T. C. Buchholdt (sign.)

Trondelag Myrselskap holdt årsmøte under Landbruksuken i Trondheim onsdag 13. mars 1939 under ledelse av formannen, direktør Haakon O. Christiansen.

rsmelding og regnskap ble referert og godkjent.

Valg. Som formann gjenvalgte direktør Haakon O. Christiansen og som styremedlemmer valgte assistent M. Waag og ingeniør Adolf Moen med dr. Danelius, ingeniør Minss og kjøpmann Simon Engen som varamenn. Gjenstående styremedlemmer fra forrige år er landbrukssekretrene Ingv. Grande og A. Eggen. Som revisorer gjenvalgte brannsjef A. Halvorsen og sekretær T. C.

Buchholdt og som representanter til Det norske myrselskap gjenvalgte landbrukskjemiker O. Braadlie og oppmålingsassistent Th. Løvlie.

Deretter holdt landbrukskjemiker O. Braadlie foredrag om «Torvens betydning for brenselforsyningen».

MYRENE I KYSTHERREDENE I MØRE OG ROMSDAL FYLKE.

Av Aasulv Løddesøl og Oscar Hovde.

III.

Myrene i kystherredene på Sunnmøre.

På Sunnmøre er undersøkt i alt 9 herreder, nemlig Haram og Vigra i 1938 og Borgund, Giske, Hareid, Ulstein, Herøy, Rovde og Sande i 1939. Herredenes landareal er tilsammen 777,31 km² og myrarealet utgjør 24,035 dekar, altså 3,09 % av landarealet. Vi ser således at det er bare ca. 1/3 myr pr. km² landareal i kystherredene på Sunnmøre sammenlignet med Romsdals kystherreder. Regner vi ut myrarealet i forhold til folkemengden får vi at det er over 8 ganger så meget myr pr. innbygger i kystherredene i Romsdal som i kystherredene på Sunnmøre.

Av det samlede myrareal er:

Lyngrik mosemyr	10,940 dekar eller 45,5 %
Grasrik mosemyr	1,925 » » 8,0 %
Grasmyr	3,435 » » 14,3 %
Lyngmyr	7,735 » » 32,2 %

Brenntorvmyrene utgjør ca. 8,510 dekar (35,4 %) og inneholder ca. 10,6 millioner m³ råtorv. Av dyrkingsmyrer finnes vel 9000 dekar, men herav er ca. 7/8 mindre god eller dårlig. Her er utskilt et forholdsvis stort areal, nemlig 6235 dekar, som sannsynligvis best vil kunne nyttes til beite eller skog.

1. Myrene i Haram herred.

Haram herred (kart: Sunnmøre, blad I) har et landareal av 88,67 km². Herav er 9010 dekar eller ca. 1/10 dekket av myr. Herredet består av en rekke øyer mellom Herøyfjorden og Vigrafjorden (Lepsøyrevet) samt av en del av fastlandet (Hildrestranda) sørøst for øyrekken. Av myrarealet er ca. 49 % lyngrik mosemyr, 12 % er grasrik mosemyr, 2 % er grasmyr og 37 % lyngmyr. Brenntorvarealet utgjør ca. 2200 dekar med 2,335,000 m³ råtorv (tabell 19). Arealet av dyrkingsmyr har vi angitt til 4300 dekar, men herav er størstedelen min-